

Socialministeriet
Børn
J.nr. 2011-771
kir

11. marts 2011

Notat
om
Resultater fra undersøgelse af procedurer for oprykning af børn i dagtilbud i 30 kommuner

Baggrund

Socialministeren besluttede på baggrund af en del pressehistorier i november måned 2010 om tidlig oprykning af børn fra dagpleje til børnehave at igangsætte en undersøgelse af spørgsmålet. Undersøgelsen er baseret på en rundringning til 30 af landets kommuner. Formålet var at afdække, hvordan kommunerne håndterede oprykning mellem vuggestue/dagpleje og børnehave.

De 30 kommunalforvaltninger er blevet spurgt om den pågældende kommunes oprykningsprocedurer, samt hvilke retningslinjer mv. kommunen har i forhold til at sikre, at kommunens dagtilbud er alderssvarende. Selvom der er tilstræbt et repræsentativt udsnit af landets kommuner, skal det pointeres, at der alene er tale om en stikprøve. Kommunerne er udvalgt på baggrund af kriterier såsom størrelse, geografi, udgifter til dagtilbud mv.

Resultater

Rundringningen viser, at kommunerne generelt rykker børnene fra vuggestue til børnehave, når børnene er mellem 2 år og 10 måneder og 3 år gamle. Ingen af de 30 kommuner rykker fast børn, før børnene er 2 år og 9 måneder.

Der kan ske afvigelser, hvor børnene rykkes op før eller efter det normalt fastlagte tidspunkt, men det er sjældent. Dog kan det ske, at børnene flyttes senere end det fyldte 3. år, hvis det f.eks. vurderes, at børnene har brug for længere tid i vuggestue/dagpleje eller der ikke er plads i børnehaverne. Derudover rykkes børnene også i nogle tilfælde før det fastsatte tidspunkt. Det sker primært i tilfælde, hvor en familie flytter til kommunen, og barnet bliver optaget direkte i børnehave for at undgå, at barnet få måneder senere skal flyttes til børnehave, ligesom det kan forekomme på grund af pladmangel i dagplejen/vuggestuer. Tidligere oprykning af børn kan ligeledes forekomme, hvis en pædagogisk vurdering viser, at barnet har behov for yderligere udfordring. Tidligere oprykning sker dog overvejende kun med forældrenes godkendelse. I disse tilfælde følger normeringen almindeligvis med op i børnehaven, indtil barnet fylder 3 år.

I forhold til Kalundborg Kommune, som i efteråret blev kritiseret for at oprykke børn meget tidligt, oplyser kommunen, at oprykning normalt sker ved 3 års alderen, men at oprykningsalderen i sjældne tilfælde ved pres på pasningsgarantien kan være ned til 2 år. Kommunen har oplyst, at der er tale om 60 børn om året (2.591 børn er i alt indskrevet i dagtilbud i Kalundborg), der rykkes op, før de er 2 år og 7 måneder. I disse tilfælde oprykkes børnene til 'småbørns-

pladser' i børnehaven, som ifølge kommunen har vuggestuenormering og faciliteter til at varetage pasningen af de mindre børn.

I forhold til afdækning af, om kommunerne har retningslinjer for eller på anden måde sikrer, at dagtilbuddene er alderssvarende i forhold til børnene, der rykkes op, har det ikke været muligt at få svar fra alle 30 kommuner. Den generelle tendens blandt de kommuner, der har svaret, er, at kommunerne er opmærksomme på lovgivningens krav til antal kvadratmeter (bygningsreglementet) og pædagogiske læreplaner (dagtilbudsloven), og at kommunerne yderligere typisk har normeringsmodeller, hvor normering afhænger af barnets alder.

En oversigt over rundringningens resultater ses i tabel 1.

Tabel 1. Oprykningsprocedurer i 30 danske kommuner

Kommune	Typer af dagtilbud	Alder for automatisk oprykning	Afviigelser af den automatiske regel	Andre procedurer end automatisk oprykning
Aalborg	Dp., Vs., Bh., Ii.	3 år	So.: Pladsmangel	-
Aarhus	Dp., Vs., Bh., Ii.	2 år og 10 mdr. – 3 år	To.: Pladsmangel	-
Allerød	Dp., Vs., Bh., Ii.	2 år og 10 mdr. – 3 år	To.: Forældreønske	Ii.: Foretager selvstændige vurderinger og oprykning
Bornholm	Dp., Bh., Ii.	3 år	So.: Barnets behov	-
Brønderslev	Dp., Vs., Bh.	3 år	So.: Barnets behov	-
Fredensborg	Dp., Vs., Bh., Ii.	3 år	-	Ii.: Foretager selvstændige vurderinger og oprykning
Fredericia	Dp., Bh., Ii.	3 år	So.: Barnets behov	Ii.: Glidende og gradvis oprykning internt i institutionen.
Guldborgsund	Dp., Vs., Ii.	2 år og 10 mdr.	So.: Barnets behov To.: Pladsmangel	-
Hjørring	Dp., Vs., Bh.	2 år og 10 mdr.	So.: Barnets behov el. pladsmangel	-
Holbæk	Bh. Ii.	3 år ¹	-	Institutionen foretager vurdering og oprykning af barnet.
Ikast-Brande	Dp., Vs., Bh., Ii.	2 år og 9 mdr.	So.: Barnets behov	-
Kalundborg	Dp., Vs., Bh., Ii.	3 år	So.: Barnets behov To.: Pladsmangel	-
Kolding	Dp., Vs., Bh., Ii.	3 år	Pladsmangel	Ii.: Glidende og gradvis oprykning internt i institutionen.
København	Dp., Vs., Bh., Ii.	2 år og 10 mdr.	Pladsmangel	-
Langeland	Dp., Bh.	3 år	So.: Barnets behov To.: Pladsmangel	-
Læsø	Dp., Ii.	3 år	To.: Barnets behov el. pladsmangel	-
Morsø	Dp., Bh.	3 år	So.: Pladsmangel To.: Forældreønske	-
Næstved	Dp., Vs., Ii.	3 år	So.: Barnets behov To.: Pladsmangel	Ii.: har større frihedsgrader
Odder	Dp., Vs., Bh.	3 år	Barnets behov	-
Odense	Dp., Vs., Bh., Ii.	3 år	So.: Pladsmangel To.: Forældreønske	-
Ringkøbing-Skjern	Dp., Vs., Bh., Ii.	3 år	So.: Barnets behov To.: Flyttehensyn	-
Samsø	Dp., Bh.	3 år	So.: Barnets behov el. pladsmangel To. Flyttehensyn	-
Slagelse	Dp., Bh., Ii.	3 år	So.: Barnets behov To.: Pladsmangel	-
Solrød	Dp., Vs., Bh.	3 år	So.: Barnets Behov To.: Pladsmangel	-
Svendborg	Dp., Vs., Bh., Ii.	3 år	So.: Barnets behov	-

¹ Dog hovedsagelig decentral proces uden indflydelse fra forvaltningen ud over generelle retningslinjer.

			To. Forældreønske el. flyttehensyn	
Thisted	Dp., Vs., Bh., li., Lo.	3 år	So.: Pladsmangel To.: Forældreønske eller flyttehensyn	-
Varde	Dp., Vs., Bh., li.	3 år	So.: Barnets behov To.: Forældreønske el. flyttehensyn	-
Vejen	Dp., Bh., li.	2,9 år	Barnets behov	-
Vejle	Dp., Vs., Bh., li.	3 år	Barnets behov To.: Forældreønske	-
Viborg	Dp., Vs., Bh., li.	3 år	So.: Barnets behov To.: Forældreønske el. flyttehensyn	-

Symbolforklaring:

Dp.: Dagpleje, Vs.: Vuggestue, Bh.: Børnehave, li.: Integreret institution, Lo.: Landsbyordning

So.: Senere oprykning, To.: Tidligere oprykning

Pladsmangel indikerer, at der ikke er tilstrækkelige pladser i vuggestuer eller børnehaver, hvorfor børnene flyttes tidligere eller senere i børnehave afhængig af, om pladsmanglen er i vuggestue/dagpleje eller børnehaven.

Forældreønske indikerer, at barnet kan rykkes tidligere op, hvis forældrene ønsker det og ansøger kommunen derom.

Barnets behov indikerer, at oprykningen sker senere/tidligere, da en pædagogisk vurdering viser, at barnet har behov for at være hhv. længere tid i vuggestue/dagpleje eller rykkes tidligere op. I sidstnævnte tilfælde spørges forældrene før, oprykningen finder sted.

Flyttehensyn indikerer, at man rykker barnet tidligere op end den automatiske regel foreskriver for at undgå at udsætte barnet for for mange skift f.eks. i tilfælde, hvor forældrene flytter til kommunen, eller hvor barnets institution lukker kort tid før den automatiske oprykning.